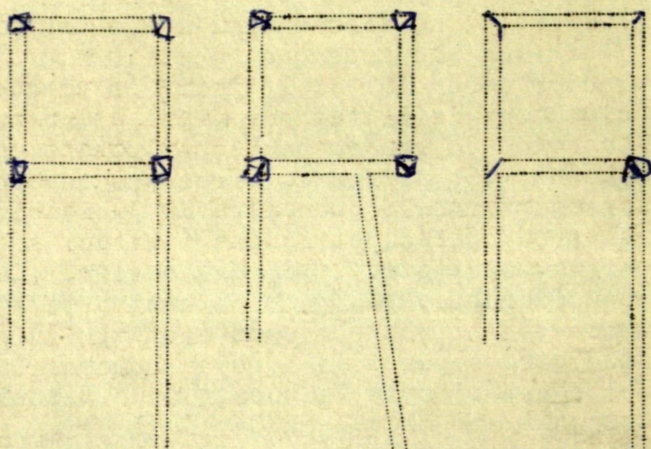
butlletí d'informació

per catalunya lliure i socialista

edita:
FRONT NACIONAL DE CATALUNYA

- Nº 12 - goner 1967

COMENTARI SOBRE EL "REFERENDUM"

El resultat del referendum celebrat el dia 14 de desembre de 1966 no ha constituït cap sorpresa.

A primer cop d'ull, potser sols una: l'excés del nombre de votants, i, entre ells l'excés del que han votat "sí". Els organismes públics s'han passat de rosca. Han estat poc discrets. O bé deliberadament han volgut accentuar la dosi de tranquillitzant que davant la deterioració de la situació global fretura la minoria de privilegiats que són la base del règim. En aquesta deterioració han d'incloure's dos factors importants: el declinar ostensible del Cap de l'Estat i la necessitat de redreçar, o d'intentar redreçar la situació econòmica encetant la via de negociació amb la Comunitat Econòmica europea, i abandonant la idea autàrquica que va presidir els primers anys de triomfalisme del règim feixista.

Pel que respecta al primer factor, resulta que el declinar del Cap d'Estat, dramatitzant l'interrogant de la successió, ha obligat a una ràpida improvisació de textos "constitucionals" als quals és atribuïda la virtut de "parar el cop". El segon dels factors, ha obligat a esporgar rigorosament dels textos antics tota referència als orígens i a la naturalesa totalitària del règim.

Aquests són els obstacles reals que pretén salvar la "Ley Orgánica del Estado".

Les primeres reaccions, molt passionals, sota els efectes de l'ostensible nombre de votants que han acudit a les urnes no mesuren objectivament l'abast dels fets. Al nostre entendre no són justificades, ni la reacció triomfalista del règim, per altra part esperada, ni les diverses de l'oposició, unes de pessimistes, d'altres no tant, i, en fi, unes altres que minimitzen el fet com qui diu: aquí no ha passat res.

Sí: aquí ha passat alguna cosa. En primer lloc, la "Ley Orgánica del Estado" no pot amagar les concessions fetes en gràcia a la situació que ja hem descrit, ni la negació de la seva naturalesa, que constitueix un greu anacronisme en el context de les estructures polítiques dels Estats moderns. En segon lloc, pensem que en part, petita o gran, que és qüestió d'apreciacions, les concessions han estat degudes a la pressió de les minories actives polititzades que han desvetllat bona part de l'opinió pública, comptant entre aquestes minories, la joventut obrera i la universitària.

El massiu desplegament de la propaganda, una fortuna a càrrec exclusiu de l'erari públic, no sols mesura la necessitat del triomfalisme, ans principalment el temor d'una resposta negativa del cos social. Car, la por, aquest gran factor determinant del desenvolupament dels fets, ha corsecat l'esperit dels feixistes, que ara queden "coberts" amb el text de la Llei.

La por al fracàs explica la brutal pressió exercida damunt el cos social per mitjà de les amenaces que no s'han aturat davant de cap mena de respecte per a ningú. El factor essencial de l'"èxit" és precisament el que no s'ha vist; el que ha estat insidiosament infiltrat per mitjà d'una campanya degradant per als que l'han duta a terme. Un estol de rumors han estat posats en circulació, tots ells amenaçadors; els uns vagament, els altres en forma més concreta. "No cobrareu la paga extra si no voteu; us descomptaran les pensions de jubilació; no podreu sortir a l'estranger; us apujaran el preu de l'electricitat i el del gas; us tancaran la botiga; us posaran a la llista negra, etc. etc.". No cal seguir. Des d'aquest punt de vista l'èxit sí que ha estat considerable. La gent ha anat a votar empesa per la por. El règim ha sembrat els rumors per mitjà dels seus agents. La campanya ha posat de relleu el més absolut dels menyspreus per a la persona humana; la persona humana i els seus valors, amb els quals el règim s'omple la boca. Aquest menyspreu, per altra part, resulta completament conseqüent amb el que el Cap de l'Estat va expressar en el seu discurs darrer, el dia 12 de desembre. En síntesi, va dir que es basta i es sobra per a promulgar la Llei; ara bé, al cos social li fa el favor de deixar-lo votar entusiàsticament.

Sí: aquí ha passat alguna cosa. Certs periodistes estrangers no acabaven d'entendre els efectes de la por. I aquí està el secret: els rumors amenaçants incideixen damunt d'un cos social que el règim ha degradat en trenta anys d'opressió, d'incomunicació, de premsa insidiosa, de notícia falsa, de terror difús, els primers anys terribles i sense escrúpols. Ha passat això: el règim, al cap de trenta anys ens ofereix un cos social degradat, sobre el qual la por actua en forma enormement operant; un cos social que par altra part INTUEIX ALLÒ DE QUE EL RÈGIM ÉS CAPAÇ en ordre a amenaces i a sancions. S'ha posat de manifest una perfecta correlació entre la manca d'escrúpols del règim i la reacció d'un cos social castrat pel terror de tranta anys.

La victòria feixista fou obtinguda, prèvia sublevació, damunt d'un milió de morts. Aquesta altra victòria incruenta ofereix un aspecte no menys onerós: ha estat obtinguda damunt una societat espaoruguida, esverada, que sols sap una cosa: QUE VIU SOTMESA A UN RÈGIM ARBITRARI SENSE NORMA I SENSE LLEI quan es tracta d'obtenir els fins que es proposa.

Avui, passats uns quants dies, amb major serenitat, passat l'apassionament del primer moment, hem pògut fer una constatació d'incalculable valor: ELS QUI NO HAN VOTAT ESTAN SATISFETS, ELS QUI HAN VOTAT ESTAN AVERGONYITS D'HAVER CEDIT A LA POR.

Ens trobem, doncs, davant un cos social atuït, però redreçable. El pessimisme no està justificat. No es pot dir que un altre cos social sotmès a les mateixes pressions durant el mateix lapse de temps, hauria reaccionat d'altra manera. Probablement hauria reaccionat igualment.

La part de societat "sana", la que ha mogut la campanya contra la farsa del referendum amb uns mitjans molt escassos, sense elements de difusió, ha fet el que ha pogut. Ha estat objectiva, ha dit la veritat; una veritat que s'hauria obert camí, d'haver tingut a l'abast sols una part dels mitjans de propaganda que el règim ha acaparat. Res de pessimisme, ans al contrari. Tots hem pogut fer certes constatacions durant la jornada del 14 de desembre, per exemple: la ostensible absència de joves a les cues dels "colegios electorales".

Pel que respecta al valor de la nova "Ley Orgánica del Estado" la idea que suggereix la seva lectura, és la de deixar les coses com abans.

Les concessions volen ser més aparents que no pas reals, segons es desprèn de les atribucions atorgades al Cap de l'Estat, que en darrer terme té el poder exclusiu de decisió, tal com abans de la "Ley Orgánica" tenia. No obstant, la cosa no és tan senzilla. Una concessió és una concessió, i el que està escrit, mal que pesi al qui ho ha fet, té una virtut que escapa a les previsions. Lluny de nosaltres la pretensió de fer pronòstics sobre les conseqüències de la "Ley"; això és cosa que els fets aniran posant de relleu amb el temps. No obstant, sí que es pot dir que la creença que el règim surt envigorit per la virtut del contingut de la "Ley" i del resultat del referendum, és més aviat gratuïta.

Les primeres reaccions de la premsa peninsular constitueixen una crida a la serio sitat, a l'escrúpol en el compliment del que la Llei estatueix quant a representativi tat dels cossos elegits, i, en fi, a la dinamització que ha de seguir l'immobilisme d'aquests trenta darrers anys. En efecte, la lectura dels diaris permet arribar a la conclusió generalitzada següent: si ha estat feta una crida al poble, cal ser conseqüent i cal demostrar amb fets que realment és el poble el que és representat; que és el poble qui mana. No són excessives les esperances que posem en aquest tímid "ja n'hi ha prou" que el règim s'ha de sentir cada dia per boca de la premsa, amb poques excepcions -per altra part fàcils d'identificar-. No es pot esperar que vivent el Cap de l'Estat, o romanent en funcions, les coses canviïn apreciablement; tampoc no canviarà l'actitud dels països del Mercat Comú Europeu, segons ha estat posat de re_ lleu en els comunicats que afecten les negociacions Estat espanyol - C.E.E.

Però si el canvi no serà apreciable, sí que és cert que en el si de les camarilles governamentals, ja ha començat la lluita pel poder en la fase successòria. Aquest fet gairebé evident, que sols la manca d'informació verídica manté ignorat de l'opinió, te una significació extraordinària en la mesura en què posa la Llei que s'acaba de sotmetre a referendum en un estat d'interinitat i d'incertutud. Les virtuts que li són atribuïdes doncs, resulten aleatòries en el futur mediat. La Llei no pot constituir el remei a la descomposició del règim; és a dir, si al règim se li vol donar major abast que el simple fet del poder personal. Amb Llei o sense, el règim no té futur; la seva durada és perfectament previsible i tothom sap de què depèn: de la mort del General Franco.

Pel que respecte l'oposició, el referendum ha estat una mena de test. L'oposició activa, l'operant, és la que està formada per la gent que no ha votat. Cap mena de menyspreu, però, per als qui ho han fet. Els uns han votat "no", els altres han estat víctimes de temors a vegades insuperables. Són "recuperables"; perfectament recuperables bon punt els mitjans d'informació no constitueixin un privilegi de classe o de casta. L'oposició que ha menat el combat desigual contra el règim; la que ha tingut el coratge de donar la cara, en realitat té major audiència que no pensa per part de l'opinió. Sols cal mantenir aquest coratge en la lluita cívica quotidiana: el poble seguirà.

Quedi per un altre dia tractar dels deures de l'oposició respecte al futur. Que no són pocs.

Carles Gener

DECLARACIÓ DEL CONSELL EXECUTIU DEL FRONT NACIONAL DE CATALUNYA

El Consell Executiu del Front Nacional de Catalunya creu que els esdeveniments recents obliguen a puntualitzar els nostres criteris en el marc del context general de l'oposició.

L'oposició ha patit, a la llarga, o s'ha contaminat, d'una mena d'immobilisme. Així passa, en general, que s'ha posat una certa resistència a admetre realitats que s'han anat creant i que potser exigien preses de posició més clares. Així passa que malauradament continuen operants fets, que, o són ja pura història, o són pura anècdota, dificultant l'entesa que la major mobilització social reclama.

En primer lloc pensem que cal generalitzar la lluita contra el règim, interessant en ella el major nombre possible de ciutadans que responguin favorablement a l'exigència de viure en un estat de dret i que caldria institucionalitzar l'oposició tenint-hi en compte totes les forces polítiques. La reivindicació nacional del Principat de Catalunya ens forneix una base adequada per a la institucionalització que, mentre durin les actuals circumstàncies, requereix una forma de concentració nacional.

Les forces polítiques operants avui dia manquen totes elles del contrast de l'opinió pública -de la seva sanció- però formen innegablement una realitat. Als efectes de la lluita ja definida, és una realitat que no pot ser ignorada, si bé resultaria il.legítima al nostre entendre l'operació de prendre-la com una realitat vinculant per al futur.

L'alternativa a oferir a l'opinió pública, en front del franquisme, ha d'ésser un règim polític basat en totes les organitzacions polítiques amb un mínim de representativitat, que subscriguin els drets i les garanties que figuren a la Carta de les Nacions Unides, presidit i sancionat per tot el que roman viu i operant de les nostres institucions autonòmiques. Demanem, doncs, un òrgan col.legiat al qual entenem donar la major representativitat possible, i pel mateix fet, la major autoritat.

Els específics objectius que cal proposar a aquest òrgan: mobilització de l'opinió pública en contra de la dictadura i en pro d'un estat de dret; la representació nacional per a tot ordre de relacions amb agrupacions espanyoles en vista dels mateixos objectius, permeten i encara exigeixen que reflexi en la forma més completa possible la realitat actual. Aquesta proposta molt concreta, limita l'acció a tot el període caracteritzadament dictatorial.

La proposta no és nova, ni tan sols original. Es tracta de posar a contribució d'una empresa comuna, totes les forces interessades en ella, sense prejutjar del futur altra cosa que les indispensables bases de l'existència d'un estat de dret.

No ignorem les dificultats de l'empresa; si no és nova ni és original, vol dir que en aquests llargs anys de clandestinitat ha estat ja proposada altres vegades. Si no existeix a hores d'ara, vol dir que les dificultats han estat molt importants. Provenen en primer lloc de creure que el compromís resulta indefinidament o completament vinculant, quan en realitat es limita a una fase immediata perfectament caracteritzada. En segon terme, la circumstància actual és menys adversa. Des de fa un cert temps fàcil d'afitar, augmenta el nombre dels interessats en una o altra forma de lluita contra un règim que, tal com ja es posa de manifest a la premsa, "no pot resoldre" els problemes que els països ibèrics tenen plantejats. El "canvi" està ja a l'ordre del dia.

Si pel que es refereix a la fase immediata pensem que resulta altament convenient la creació d'un òrgan nacional, fruit en part de la generalització del diàleg, pel que respecta la fase immediata, sigui una fase transitòria previsible, sigui la instauració d'un real estat de dret, pensem que la generalització del diàleg continua essent vàlida entre totes les agrupacions polítiques i sindicals que representen forces nacionals catalanes i subscriuen els principis d'un estat de dret ja al.ludit.

Per al F.N. de C. la generalització del diàleg en aquesta fase ulterior, sota l'imperi de l'estat de dret té una significació específica. Som una força nacional d'esquerra i com a tal ens interessa tota mena d'esforç que conduexi a definir el contingut d'un moviment d'esquerra ben caracteritzat, i a agrupar en el seu si a totes les forces que en responguin.

La posició del F.N. de C. sobre el particular és ben coneguda: HA INTENTAT LA GENERALITZACIÓ DEL DIÀLEG I CONTINUARÀ PEL MATEIX CAMÍ. Entenem que la divisió del camp de les esquerres per mitjà d'un fossat a una banda del qual es deixen els comunistes, és, pel cap baix, un senyalat favor que en tota circumstància es presta a les dretes; per altra part, però, és un anacronisme en virtut del qual es manté encara una actitud històricament depassada. I això és greu, sobre tot en el previsible context polític de l'Estat espanyol que és un dels climes on el diàleg resulta més convenient. No pensem que sigui convenient a casa nostra mantenir un fossat a l'hora que per tot el món es van establint ponts damunt els fossats existents altres temps.

La política del F.N. de C. és ben clara: definit el camp de les esquerres, cal intensificar el diàleg al qual per part nostra mai ni ens negarem, a l'objecte de cercar les bases d'acords futurs tot continuant la lluita present.

Entenem que cal, sobre tot, reconsiderar les actituds que tenen el seu orígen en fets que ja són història. Cal saber prescindir del passat quan el passat és un llast, la perpetuació del qual sols pot conduir a posicions inactuals i equivocades. El diàleg prejutja certes possibilitats d'acord; no prejutja necessàriament l'acord, tot i ser desitjable. Quin ha d'ésser l'abast d'aquest acord ? Potser és prematur de precisar-ho, però no és prematur formular obertament la bona voluntat amb què tothom ha d'acudir al diàleg.

==========